

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 350/05-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránya a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti A. P., bytom V., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj pre namietané porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava (pôvodne postupom Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-5 C 10/00 na neverejnom zasadnutí 10. mája 2006 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava (pôvodne postupom Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-5 C 10/00 **b o l o p o r u š e n é** základné právo A. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. A. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Trnava je povinný zaplatiť náhradu trov konania A. P. v sume 5 302 Sk (slovom päťtisíc tristo dva slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. B., B., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti A. P. vo zvyšnej časti nevyhovujú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 350/05-9 zo 7. decembra 2005 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť (z 3. novembra 2005) A. P., bytom V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. B., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava [(ďalej aj „okresný súd“) pôvodne postupom Okresného súdu Piešťany] v konaní vedenom pod sp. zn. PN-5 C 10/00.

Sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu uviedol, že sa žalobou z 26. januára 2000 domáhal na bývalom Okresnom súde Piešťany proti Mgr. I. K., bytom B. (ďalej aj „žalovaná“), vrátenia daru - nehnuteľností zapísaných na LV č. 170 pre katastrálne územie Ľ. ako pozemky č. parc. 191/2, 191/1 o výmere 605 m² a dom súp. č. 167

s dvorom o výmere 567 m². Konanie je v súčasnosti vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. PN-5 C 10/00.

Vo veci nebolo do podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne rozhodnuté aj napriek tomu, že od začatia konania uplynulo viac ako štyri a trištvrte roka. Okresný súd „... od počiatku doposiaľ koná nedôsledne a neefektívne, dochádza k zbytočným priet'ahom“. Podľa sťažovateľa nejde pritom o zložitú vec. Sťažovateľ tvrdí, že svojim správaním nespôsobil priet'ahy v označenom konaní (na výzvy súdu reagoval v primeranej lehote, neexistuje okolnosť, ktorá by mohla byť v tejto súvislosti zohľadnená na jeho ťarchu). Okresný súd však počas dlhých období nevykonal vo veci žiaden procesný úkon a neskôr bol jeho postup neefektívny.

Sťažovateľ preto podal (podaním z 10. mája 2005) sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) listom č. 9955/05-51 z 28. júna 2005 sťažovateľa upovedomilo, že jeho sťažnosť postupuje podľa § 63 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) predsedníčke okresného súdu, od ktorej však sťažovateľ až do podania sťažnosti ústavnému súdu nedostal žiadnu odpoveď.

Na základe uvedených tvrdení sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd v predmetnom konaní porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, priznal mu finančné zadost'učinenie vo výške 50 000 Sk a uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť mu trovy vzniknuté v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom vo výške 5 302 Sk.

V podaní z 19. decembra 2005 doručenom ústavnému súdu 21. decembra 2005 sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s prejednaním sťažnosti v merite veci bez nariadenia ústneho pojednávania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu z 15. decembra 2005 vyjadril k sťažnosti sťažovateľa podaním sp. zn. Spr 3087/05 z 18. januára 2005, v ktorom uviedol prehľad priebehu konania vedeného pod sp. zn. PN-5 C 10/00, konštatujúc na záver:

„(...) Vzhľadom na uvedenú chronológiu úkonov vo veci sme toho názoru, že vo veci sudcovia konali priebežne s ohľadom na ďalšie množstvo vybavovaných vecí, prieskumy vo veci zo strany súdu nevznikli, do určitej miery spôsobila prieskumy odporkyňa, ktorá sa nedostavovala na súdne pojednávania.

Zároveň Vám oznamujeme, že netrváme na tom, aby ústavný súd konal vo veci samej na verejnom ústnom pojednávaní a súhlasíme s upustením od neho. (...)“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Dňa 26. januára 2000 podal sťažovateľ na Okresnom súde Piešťany žalobu proti žalovanej Mgr. I. K., ktorou sa domáhal vrátenia daru - vydania nehnuteľností zapísaných na LV č. 170 pre katastrálne územie Ľ. ako záhrada parcela č. 191/2 o výmere 605 m², parcela č. 191/1, dom súpis. č. 167 s dvorom o výmere 567 m². Sťažovateľ podal 1. februára 2000 v predmetnej veci taktiež návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Úpravou sudcu z 9. februára 2000 bol stanovený termín pojednávania na 6. marec 2000. Sťažovateľ bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, proti čomu podal 22. februára 2000 odvolanie a požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Zároveň predložil listinné dôkazy o svojich majetkových a príjmových pomeroch. Žalovaná

listom z 28. februára 2000 ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 6. marec 2000, zároveň však vyjadrila súhlas s pojednávaním v jej neprítomnosti, vyjadrila sa k podanej žalobe a predložila svoje listinné dôkazy.

Pojednávanie nariadené na 6. marec 2000 bolo odročené na 5. apríl 2000 s tým, že bude predvolaná žalovaná pod hrozbou predvedenia a uloženia poriadkovej pokuty, bude vyžiadany spis okresného súdu v súvisiacej veci a Okresný súd Piešťany rozhodne o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdneho poplatku.

Okresný súd Piešťany požiadal 28. marca 2000 okresný súd o spisy týkajúce sa súvisiacich právnych vecí sp. zn. 17 C 222/88 a 17 C 39/91. Okresný súd 7. apríla 2000 oznámil, že žiadané spisy zatiaľ neboli vrátené z Krajského súdu v Bratislave, ktorému boli v rámci procesného postupu predložené.

Podaním doručeným súdu 19. apríla 2000 sa k veci vyjadrila žalovaná. Podaním doručeným súdu 30. júna 2000 sa k veci vyjadril sťažovateľ, zároveň žiadal rozhodnúť o predbežnom opatrení.

Na základe úpravy sudcu z 21. júla 2000 bol 1. augusta 2000 opätovne požiadaný okresný súd o spis týkajúci sa súvisiacej právnej veci sp. zn. 17 C 222/88. Žiadaný spis bol pripojený 11. augusta 2000. Uznesením č. k. 5 C 10/00-53 z 18. augusta 2000 Okresný súd Piešťany zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj jeho žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 7. septembra 2000 odvolanie.

Dňa 14. septembra 2000 bolo Okresnému súdu Piešťany doručené podanie právnej zástupkyne žalovanej, ktorým navrhla pristúpenie ďalšej účastníčky do konania na strane žalovanej. Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 5 C 10/00-66 z 20. septembra 2000 návrh žalovanej zamietol. Rozhodnutie bolo stranám doručené 10. októbra 2000. Na základe pokynu sudcu z 8. novembra 2000 bol spis 16. novembra 2000 predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

Opatrením predsedu Okresného súdu Piešťany č. 11 zo 4. decembra 2000 pod sp. zn. Spr 622/2000 bola vec pridelená novému zákonnému sudcovi.

Okresnému súdu Piešťany bol spis vrátený 22. marca 2001 po tom, ako krajský súd uznesenie č. k. 5 C 10/00-53 z 18. augusta 2000 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie sčasti z dôvodu „... *nedostatočne zisteného skutkového stavu...*“ a čiastočne kvôli „... *nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov...*“. Okresný súd Piešťany doručoval v priebehu mesiaca apríl 2001 rozhodnutie krajského súdu o odvolaní stranám sporu a vyzval sťažovateľa, ako aj katastrálny odbor Okresného úradu v P. na zaslanie listín potrebných pre doplnenie podkladov na rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia a o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľ reagoval podaním doručeným okresnému súdu 25. apríla 2001.

Dňa 30. apríla 2001 bolo Okresnému súdu Piešťany doručené podanie právnej zástupkyne žalovanej k veci, v ktorom navrhla konanie zastaviť.

Dňa 4. mája 2001 boli Okresnému súdu Piešťany zo strany katastrálneho odboru Okresného úradu P. doručené žiadané podklady.

Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 5 C 10/00-107 z 18. júna 2001 vyzval sťažovateľa na doplnenie a opravu žaloby, ako aj návrhu na vydanie predbežného opatrenia v lehote 15 dní pod hrozbou zastavenia konania. V uvedený deň taktiež opätovne požiadal okresný súd o požičanie spisu sp. zn. 17 C 222/88.

Sťažovateľ reagoval na výzvu podaním doručeným Okresnému súdu Piešťany 3. júla 2001. Dňa 13. júla 2001 bolo Okresnému súdu Piešťany doručené podanie právnej zástupkyne žalovanej, v ktorom opätovne navrhla konanie zastaviť s poukazom na vec vedenú na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 222/88.

Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 5 C 10/00-123 z 23. júla 2001 návrh na vydanie predbežného opatrenia opätovne zamietol. Sťažovateľ podal proti tomuto uzneseniu

odvolanie 14. augusta 2001. Spis bol 27. septembra 2001 opätovne predložený Krajskému súdu v Trnave na účely odvolacieho konania.

Krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 522/01 zo 14. decembra 2001 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel. Spis bol vrátený Okresnému súdu Piešťany 28. januára 2002.

Po doručení uznesenia krajského súdu účastníkom podala žalovaná 25. februára 2002 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne dovolanie proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu zo 14. decembra 2001. Okresný súd Piešťany v tejto súvislosti vyzval 11. marca 2002 žalovanú na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka podaním z 21. marca 2002 namietla vecnú nesprávnosť uvedeného rozhodnutia a žiadala jeho zrušenie. Okresný súd Piešťany uznesením č. k. 5 C 10/00-165 zo 6. mája 2002 konanie o dovolaní žalovanej zastavil z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku. Rozhodnutie bolo stranám sporu zasielané 13. mája 2002.

Spis bol 3. júna 2002 predložený ústavnému súdu v súvislosti s konaním vedeným v tom čase na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 295/02. V uvedený deň (3. júna 2002) podala zároveň žalovaná odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 5 C 10/00-165 zo 6. mája 2002. Po vrátení spisu z ústavného súdu 28. februára 2003 bol spis 7. marca 2003 predložený krajskému súdu na odvolacie konanie.

Krajský súd uznesením č. k. 11 Co 61/03-183 z 30. júna 2003 potvrdil uznesenie Okresného súdu Piešťany č. k. 5 C 10/00-165 zo 6. mája 2002 a odvolanie zamietol. Spis bol Okresnému súdu Piešťany vrátený 22. augusta 2003.

Po doručení uznesenia odvolacieho súdu účastníkom 17. septembra 2003 zaplatila žalovaná 26. septembra 2003 súdny poplatok za dovolanie a žiadala predložiť vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Okresný súd Piešťany listom 29. septembra 2003 žalovanej oznámil, že uznesenie

Okresného súdu Piešťany č. k. 5 C 10/00-165 zo 6. mája 2002 o zastavení dovolacieho konania nadobudlo 17. septembra 2003 právoplatnosť, preto vec predkladaná dovolaciemu súdu nebude, naopak, Okresný súd Piešťany „... bude pokračovať v konaní...“ O žiadosti žalovanej z 24. októbra 2003 týkajúcej sa vrátenia sumy zaplatenej ako súdny poplatok rozhodol Okresný súd Piešťany uznesením z 29. októbra 2003.

Podaniami z 19. decembra 2003 a z 23. januára 2004 žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne urgovala vytýčenie termínu pojednávania.

Opatrením z 13. februára 2004 pridělila predsedníčka Okresného súdu Piešťany predmetnú vec na konanie novému zákonnému sudcovi. V prílohe podania doručeného Okresnému súdu Piešťany 17. mája 2004 predložila právna zástupkyňa žalovanej ďalšie dôkazy.

Okresný súd Piešťany v prílohe listu z 8. júna 2004 zaslal spis v predmetnej veci okresnému súdu (na základe žiadosti z 1. júna 2004) ku konaniu medzi uvedenými účastníkmi o vypratanie spornej nehnuteľnosti.

Predmetný spisový materiál spolu so všetkými ostatnými spismi Okresného súdu Piešťany boli prevedené na okresný súd od 1. januára 2005 v dôsledku zrušení Okresného súdu Piešťany. Konanie sa vedie pod sp. zn. PN-5C 10/00.

Zákonný sudca nariadil pojednávanie vo veci na 21. február 2005. Okresnému súdu bolo 9. februára 2005 doručené podanie právnej zástupkyne žalovanej, v ktorom ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní a pripojila listinné dôkazy. Dňa 18. februára 2005 doručila žalovaná okresnému súdu ďalšie podanie s pripojenými listinnými dôkazmi. Pojednávanie nariadené na 21. február 2005 odročil okresný súd na neurčito za účelom zabezpečenia účasti žalovanej na pojednávaní, a to pod hrozbou poriadkovej pokuty a predvedenia orgánmi polície. Uzneseniami č. k. PN-5 C 10/00-252 zo 4. marca 2005 a č. k. PN-5 C 10/00-255 zo 4. marca 2005 uložil okresný súd právnej zástupkyne žalovanej, ako aj žalovanej poriadkovú pokutu pre neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. február

2005. Písomné vyhotovenia rozhodnutí boli vypravené 4. mája 2005. Okresný súd zároveň vyzval Správu katastra P. (výzvou datovanou 18. apríla 2005) na zaslanie podkladov ohľadne sporných nehnuteľností. Žalovaná a jej právna zástupkyňa podali proti rozhodnutiu o uložení poriadkovej pokuty odvolanie 30. mája 2005.

Žiadané podklady z katastra nehnuteľností boli okresnému súdu predložené 13. júna 2005.

Zákonný sudca nariadil 11. októbra 2005 termín pojednávania vo veci na 25. november 2005. Na tomto pojednávaní bol vynesený rozsudok, ktorým okresný súd žalobu zamietol. Dňa 30. novembra 2005 predložila žalovaná okresnému súdu vyčíslenie trov konania. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo stranám sporu zasielané 27. decembra 2005. Sťažovateľ podal 4. januára 2006 proti rozsudku odvolanie.

III.

3.1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).“

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietáhov v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich vecí v primeranej dobe v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (obdobne napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 347/04, III. ÚS 11/05).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a podľa spôsobu, akým v konaní postupoval súd (obdobne napr. III. ÚS 175/04, III. ÚS 229/04).

3.2. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba sťažovateľa o vrátenie daru (nehnuteľností) podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Predmetnú vec nemožno vzhľadom na predmet sporu a relevantnú právnu úpravu považovať za právne zložitú. Dokazovanie žalobcových (sťažovateľových) tvrdení o správaní žalovanej ako obdarovanej vo vzťahu k nemu ako darcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy by mohlo opodstatniť záver o určitej skutkovej zložitosti veci. V danom prípade však okresný súd založil svoje meritórne rozhodnutie na závere o premlčaní sťažovateľovho práva domáhať sa vrátenia daru na základe námietky vznesenej žalovanou a detailným dokazovaním pravdivosti žalobcových tvrdení o správaní žalovanej k nemu a ich posúdením z hľadiska podmienok vyplývajúcich z § 630 Občianskeho zákonníka sa už nezaoberal, o čom svedčí tak odôvodnenie rozsudku okresného súdu z 25. novembra 2005, ako aj obsah zápisníc o pojednávaniach v predmetnom konaní. Prípadná náročnosť dokazovania tvrdení obsiahnutých v žalobe preto v danom prípade nemohla mať vplyv na uplynutú dobu predmetného konania (okresný súd vychádzal iba z listinných podkladov predložených účastníkmi konania).

3.3. Ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ (v napadnutom konaní v procesnom postavení žalobcu) svojím správaním podstatným spôsobom prispel k predĺženiu priebehu súdneho konania. Na jeho ťarchu možno v zásade pričítať iba nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach žaloby, ako aj návrhu na vydanie predbežného opatrenia, na odstránenie ktorých ho navyše Okresný súd Piešťany vyzval až uznesením z 18. júna 2001, teda po takmer roku a pol po začatí konania.

3.4. Ústavný súd preto skúmal existenciu namietaných zbytočných prietahov v označenom konaní aj použitím ďalšieho kritéria, ktorým bol postup súdov konajúcich v predmetnej veci.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku len čo konanie začalo, musí v ňom súd postupovať i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Po začatí konania (26. januára 2000) až do augusta 2000 realizoval Okresný súd Piešťany vo veci jednotlivé procesné úkony relatívne plynulo. Jeho postup však nemožno považovať za efektívny a sústredený. Svedčí o tom skutočnosť, že sa nezaoberal nedostatkami v zákonom predpísaných náležitostiach žaloby a návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia. Na ich odstránenie vyzval sťažovateľa až uznesením z 18. júna 2001. Napriek uvedenému 18. augusta 2000 uznesením zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj jeho žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Krajský súd v Trnave uznesenie č. k. 5 C 10/00-53 z 18. augusta 2000 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie sčasti z dôvodu „... *nedostatočne zisteného skutkového stavu...*“ a čiastočne kvôli „... *nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov...*“ .

V konaní podľa čl. 127 ústavy týkajúcom sa namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ústavný súd spravidla neposudzuje rozhodnutia všeobecného súdu vydané v napádanom konaní. V danom prípade však bolo uznesenie Okresného súdu Piešťany z 18. augusta 2000 zrušené odvolacím súdom z dôvodov, ktoré svedčia o tom, že jeho postup v súvislosti s vydaním označeného rozhodnutia nemožno hodnotiť ako efektívne a plynulo smerujúci k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania.

V dôsledku uvedeného sa 22. marca 2001 (keď bol spis vrátený krajským súdom Okresnému súdu Piešťany) konanie nachádzalo v stave, že žalobou uplatnený nárok nebol ešte meritórne prerokovaný a navyše nebolo právoplatne rozhodnuté ani o návrhu na

vydanie predbežného opatrenia, ktorého vydanie sťažovateľ odôvodňoval aj potrebou ochrany záujmov maloletých detí bývajúcich s ním v rodinnom dome patriacom medzi darované nehnuteľnosti, o ktoré sa viedol predmetný spor.

Okresný súd Piešťany rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia opätovne 23. júla 2001. V dôsledku odvolania sťažovateľa bola vec predložená Krajskému súdu v Trnave, ktorý uznesením sp. zn. 9 Co 522/01 zo 14. decembra 2001 napadnuté uznesenie Okresného súdu Piešťany zmenil tak, že návrhu na vydanie predbežného opatrenia vyhovel. Po vrátení spisu (28. januára 2002) rozhodoval Okresný súd Piešťany o viacerých procesných otázkach, meritom veci sa však nezaoberal. Takýto procesný postup nemožno považovať z hľadiska účelu základného práva účastníka konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov za efektívny (mutatis mutandis I. ÚS 46/00, II. ÚS 157/02, III. ÚS 42/02).

V období od 3. júna 2002 do 22. augusta 2003 Okresný súd Piešťany vo veci nekonal, pretože spis bol postupne predložený ústavnému súdu a neskôr Krajskému súdu v Trnave v súvislosti s odvolaním žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo 6. mája 2002.

Po vrátení spisu realizoval Okresný súd Piešťany vo veci niekoľko procesných úkonov, avšak od 29. októbra 2003, keď rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalovanej, do januára 2005, keď zákonný sudca (už na Okresnom súde v Trnave) nariadil vo veci pojednávanie na 21. február 2005 (spolu približne štrnásť mesiacov), bol súd vo veci nečinný.

V roku 2005 sa okresný súd začal intenzívnejšie zaoberať meritórnym prerokovaním žaloby. Ani v tomto období však jeho postup nesmeroval plynulo a efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. Kvôli neúčasti na pojednávaní 21. februára 2005 rozhodol okresný súd 4. marca 2005 o uložení poriadkovej pokuty žalovanej a jej právnej zástupkyňi, ktorým však písomné vyhotovenie uvedených rozhodnutí zasielal až v máji 2005. Jediným procesným úkonom týkajúcim sa rozhodnutia v merite veci v období

od 21. februára 2005 do 11. októbra 2005, keď začal okresný súd pripravovať ďalšie pojednávanie vo veci (uskutočnené 25. novembra 2005), bola výzva Správe katastra P. na zaslanie podkladov ohľadne sporných nehnuteľnosti z 18. apríla 2005 zasielaná 4. mája 2005.

Ústavný súd dospel k záveru, že uvedené obdobia neefektívnej činnosti (spolu devätnásť mesiacov), ako aj nečinnosti (štrnásť mesiacov) súdov konajúcich v predmetnej veci (okresného súdu a jeho predchodcu - Okresného súdu Piešťany) je potrebné kvalifikovať ako obdobia, v ktorých dochádzalo ich zavinením k zbytočným priet'ahom v posudzovanom konaní.

V dôsledku uvedených zbytočných priet'ahov v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti nálezu).

3.5. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. S'ťažovateľ sa svojou s'ťažnosťou takéhoto výroku vo vzťahu k okresnému súdu domáhal.

V čase rozhodovania ústavného súdu o namietanom porušení práv s'ťažovateľa sa posudzované konanie nachádza v stave po vynesení rozsudku Okresným súdom Trnava ako súdom prvého stupňa. V dôsledku odvolania podaného s'ťažovateľom bude v predmetnej veci následne konať odvolací súd. Prípadný výrok ústavného súdu prikazujúci okresnému súdu konať v posudzovanej veci bez priet'ahov by bol preto neadekvátny súčasnému stavu uvedeného konania. Na druhej strane aj po prípadnom zrušení napadnutého prvostupňového rozsudku okresného súdu z 25. novembra 2005 a vrátení veci na ďalšie konanie by bol okresný súd viazaný ústavnou povinnosťou postupovať v danej veci bez zbytočných priet'ahov vyplývajúcou priamo z čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto s'ťažnosti v tejto časti nevyhovел (bod 4 výrokovej časti nálezu).

3.6. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 50 000 Sk z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel v dôsledku neprimeranej dĺžky konania.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základných práv sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal mu ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi 50 000 Sk. Táto suma zohľadňuje celkovú dobu konania, charakter zbytočných prietahov v konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty umocnených neefektívnym postupom súdu aj v súvislosti s rozhodovaním o predbežnom opatrení (bod 2 výrokovej časti nálezu).

3.7. Sťažovateľ žiadal prostredníctvom svojho právneho zástupcu priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 5 302 Sk (za dva úkony právnej služby realizované v roku 2005).

Ústavný súd pri rozhodovaní o požadovanej náhrade trov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 13 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 1 a 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05).

Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2005 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu 150 Sk.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd náhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľa za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2005 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci - sťažnosť), a to 2 x 2 501 Sk + 2 x 150 Sk, t. j. spolu vo výške 5 302 Sk (bod 3 výrokovej časti nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2006